

จังหวัดจันทบุรี

1. สถานการณ์ท่องเที่ยวของจังหวัด

จังหวัดจันทบุรีมีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย และอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร เหมาะแก่การท่องเที่ยวได้หลายรูปแบบ เป็นแหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุ อนุสรณ์สถาน และวัดสำคัญต่างๆ เช่น ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน ซึ่งเป็นอาคารรูปทรงเก้าเหลี่ยม หลังคาเป็นรูปพระมาลาหรือหมวกยอดแหลม ภายในประดิษฐานพระบรมรูปของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ในแต่ละวันจะมีประชาชนมาสักการะบูชาเป็นจำนวนมาก แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น น้ำตกพริ้ว หาดเจ้าหลาว ซึ่งเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวในการมาพักผ่อนหย่อนใจ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ เช่น อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานของหลวงพ่อดอ ที่ประชาชนนิยมมานมัสการรอยพระพุทธรูปเขาคิชฌกูฏ (พลวง) มีผู้คนทั่วไปรวมถึงชาวต่างชาติที่ทราบข่าวนิยมขึ้นไปนมัสการ ตรงกับวันขึ้น 1 ค่ำ ถึงขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี หรือช่วงตรุษจีนถึงวันมาฆบูชา และงานอัญมณีที่ใหญ่ที่สุดของภาคตะวันออก ชมการแสดงเครื่องประดับมูลค่านับร้อยล้านบาท และออกร้านจำหน่ายอัญมณี พร้อมกิจกรรมที่น่าสนใจตลอดงาน จัดขึ้นทุกวันที่ 8-12 ธ.ค. ของทุกปี

ปี 2551 เป็นปีที่มียกนักท่องเที่ยวมาเที่ยวมากช่วงเทศกาลและบางส่วนของตลอดปี เนื่องจากเป็นฤดูกาลท่องเที่ยวของจังหวัดและทางจังหวัดมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม ผู้คนไม่พลุกพล่าน เหมาะกับการชมธรรมชาติ

บรรยากาศการท่องเที่ยวในไตรมาสที่ 1 คึกคักมาก เนื่องจากเป็นช่วงเทศกาลท่องเที่ยว ส่วนในไตรมาสที่ 2 บรรยากาศการท่องเที่ยวก็ยังมีนักท่องเที่ยวหนาแน่น เพราะเป็นช่วงเทศกาลผลไม้เมืองจันทน์ ไตรมาสที่ 3-4 เป็นช่วงเริ่มเข้าสู่ฤดูฝน ในช่วงเดือนตุลาคมฝนตกแต่ไม่ถึงกับท่วมตัวเมืองเหมือนปีที่แล้ว นักท่องเที่ยวทยอยลงบ้างแต่ไม่ถึงกับเงียบ ส่วนเดือนธันวาคมเริ่มมีนักท่องเที่ยวมากอีกครั้งหนึ่ง

ช่วงเวลาที่มียกนักท่องเที่ยวมากในปี 2551 คือ เดือนมกราคม-เดือนมีนาคม นมัสการรอยพระพุทธรูปพลวงบนเขาคิชฌกูฏเปิดให้คนทั่วไปเข้าสักการะ ช่วงปีใหม่ซึ่งตรงกับช่วงเทศกาลงานตากสิน และเดือนพฤษภาคม - เดือนมิถุนายน เป็นช่วงเทศกาลผลไม้เมืองจันทน์

แหล่งท่องเที่ยวที่นิยมชื่อของฝากมาก ได้แก่

แหล่งท่องเที่ยว	สินค้าที่นักท่องเที่ยวชอบซื้อมากที่สุด
ทะเล/หาด เจ้าหลาว ร้านค้าทั่วไป ตำบลบ่อพลอย	อาหารทะเลสด เช่น กุ้งแห้ง ปลาหมึกแห้ง เปลือกหอย ทุเรียนทอด น้ำสำรอง ผลไม้ตามฤดูกาล พลอย

2. โครงสร้างทั่วไปของผู้เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีทั้งสิ้น 2,283 ตัวอย่าง แบ่งเป็นคนไทยร้อยละ 78 และชาวต่างประเทศร้อยละ 22 โดยมีกลุ่มคนไทยที่ค้างคืนร้อยละ 55 และชาวต่างประเทศค้างคืนร้อยละ 53

2.1 ภูมิลำเนา/ถิ่นที่อยู่อาศัย

คนไทยที่เดินทางมาจันทบุรี ส่วนใหญ่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพฯ ด้วยสัดส่วนร้อยละ 48 และ 34 ตามลำดับ ส่วนชาวต่างประเทศส่วนใหญ่จะมาจากประเทศในเอเชียและยุโรป ด้วยสัดส่วนร้อยละ 24 และ 50 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและนักทัศนอากรคนไทยที่มาจันทบุรี ในปี 2551

จังหวัด	ภูมิลำเนา	คนไทย			ภูมิลำเนา	ต่างประเทศ		
		นักทัศนอากร	นักท่องเที่ยว	รวม		นักทัศนอากร	นักท่องเที่ยว	รวม
จันทบุรี	1. กรุงเทพฯ ฯ	20.54	45.31	34.06	1. ทวีปอเมริกา	16.17	18.73	17.53
	2. ภาคกลาง	8.66	15.65	12.48	2. ทวีปยุโรป	51.06	48.31	49.60
	3. ภาคตะวันตก	0.50	2.27	1.46	3. โอเชียเนีย	1.70	11.99	7.17
	4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	68.56	30.79	47.95	4. ทวีปเอเชีย	30.21	19.10	24.30
	5. ภาคเหนือ	0.37	1.03	0.73	5. ตะวันออกกลาง	0.85	0.75	0.80
	6. ภาคใต้	0.62	1.13	0.90	6. ทวีปแอฟริกา	-	1.12	0.60
	7. ภาคอีสาน	0.74	3.81	2.42				
	ยอดรวม (ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00	ยอดรวม (ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00
	ยอดรวม (คน)	808	971	1,779	ยอดรวม (คน)	235	269	504

2.2 เพศ อายุ อาชีพ รายได้

คนไทย

กลุ่มตัวอย่างคนไทยประกอบด้วยเพศหญิงและชายในสัดส่วนร้อยละ 48:52 ประมาณร้อยละ 91 เป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี ส่วนใหญ่เป็นแรงงานรับจ้าง (36%) ข้าราชการ-วิสาหกิจ (13%) และทำธุรกิจส่วนตัว (18%) ในด้านรายได้ ร้อยละ 89 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาทต่อเดือน

ชาวต่างประเทศ

ชาวต่างประเทศที่มาจากจังหวัดจันทบุรี ร้อยละ 53 เป็นเพศชาย กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 15-44 มีมากถึงร้อยละ 79 ของกลุ่มตัวอย่าง อาชีพของผู้เดินทางส่วนใหญ่คือ พนักงานบริษัท (12%) เจ้าของกิจการ (29%) และแรงงานรับจ้าง (29%) โดยทั้ง 3 กลุ่มมีสัดส่วนรวมกันถึงร้อยละ 70 ของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 87 เป็นกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำกว่า 40,000 เหรียญสหรัฐต่อปี

ตารางที่ 2 เพศ อายุ อาชีพของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและนักทัศนอากรคนไทยที่มาจากจันทบุรี ในปี 2551

จันทบุรี	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักทัศนอากร	นักท่องเที่ยว	รวม	นักทัศนอากร	นักท่องเที่ยว	รวม
เพศ	ชาย	59.65	44.80	51.55	52.77	53.16	52.98
	หญิง	40.35	55.20	48.45	47.23	46.84	47.02
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
อายุ	15-24 ปี	17.45	19.05	18.32	22.55	11.15	16.47
	25-34 ปี	54.83	48.40	51.32	38.72	43.87	41.47
	35-44 ปี	20.05	22.76	21.53	17.87	23.42	20.83
	45-54 ปี	5.57	7.31	6.52	15.32	15.61	15.48
	55-64 ปี	1.24	2.16	1.74	5.53	5.58	5.56
	65 ปีขึ้นไป	0.87	0.31	0.56	-	0.37	0.20
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
อาชีพ	เจ้าของกิจการ	15.35	20.70	18.27	29.36	29.37	29.37
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	8.42	16.68	12.93	2.55	5.95	4.37
	พนักงานบริษัท	10.27	13.08	11.80	16.17	8.18	11.90
	แม่บ้าน	1.98	2.47	2.25	4.26	1.49	2.78
	นักเรียน นักศึกษา	9.16	12.26	10.85	18.30	10.78	14.29
	เกษียณ	0.74	1.24	1.01	2.13	2.23	2.18
	เกษตรกร	2.85	2.88	2.87	1.70	10.78	6.55
	แรงงานรับจ้าง	47.40	26.67	36.09	25.53	30.11	27.98
	อื่นๆ	3.84	4.02	3.93	-	1.12	0.60
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 3 โครงสร้างด้านรายได้ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวคนไทยที่มาจันทบุรี ในปี 2551

จังหวัด	รายได้ (บาทต่อปี)	ชาวไทย			รายได้ (US\$ ต่อปี)	ชาวต่างชาติ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	Total		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	Total
จันทบุรี	ไม่มีรายได้	9.41	9.99	9.72	1.less than USD 10,000 / Year	31.91	34.57	33.33
	น้อยกว่า 10,000	33.17	24.72	28.56	2.USD 10,000 – 14,999 / Year	14.89	24.54	20.04
	10,000-15,000	30.07	34.40	32.43	3.USD 15,000 – 19,999 / Year	22.13	16.36	19.05
	15,001-30,000	17.20	18.64	17.99	4.USD 20,000 – 39,999 / Year	20.43	9.67	14.68
	30,001-45,000	8.91	9.89	9.44	5.USD 40,000 – 59,999 / Year	9.36	10.04	9.72
	45,001-60,000	0.62	1.24	0.96	6.USD 60,000 – 79,999 / Year	1.28	4.46	2.98
	60,000-75,000	0.37	0.82	0.62	7.USD Over 80,000 / Year	0.00	0.37	0.20
	75,001-90,000	0.12	0.31	0.22				
	มากกว่า 90,000	0.12	0.00	0.06				
	รวม (%)	100.00	100.00	100.00	รวม (%)	100.00	100.00	100.00
ยอดรวม (คน)	808	971	1,779	ยอดรวม (คน)	235	269	504	

3. พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว/พักผ่อนในแต่ละครั้ง

คนไทย

วัตถุประสงค์หลักของนักเดินทางที่มาเป็นการเดินทางเพื่อท่องเที่ยวร้อยละ 68 และเพื่อเยี่ยมญาติ/เพื่อนร้อยละ 13 โดยมีมากถึงร้อยละ 85 ของกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาเที่ยวจันทบุรี จังหวัดเดียว ประมาณร้อยละ 45 ของกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ค้างคืน การมาเยือนจังหวัดจันทบุรี ร้อยละ 62 เป็นการเดินทางครั้งแรกในปี 2551 สำหรับผู้ร่วมทางร้อยละ 42 เป็นการเดินทางมากับเพื่อน และร้อยละ 22 เดินทางมากับครอบครัว โดยส่วนใหญ่มีจำนวนผู้ร่วมทางมากกว่า 1-3 คน

ชาวต่างประเทศ

วัตถุประสงค์หลักร้อยละ 89 เป็นการเดินทางมาจันทบุรีเพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อน และมีประมาณร้อยละ 2 ที่เดินทางมาเยี่ยมญาติ สำหรับผู้ที่เดินทางมาเอง มีร้อยละ 6 ที่เดินทางมาติดต่อธุรกิจ โดยมีร้อยละ 9 ของกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางมาเที่ยวจันทบุรีจังหวัดเดียว และอีกร้อยละ 51 เดินทางท่องเที่ยว 3-4 จังหวัด ร้อยละ 30 ของกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ค้างคืน และร้อยละ 94 เป็นการเดินทางมาจันทบุรีเป็นครั้งแรกในปี 2551 สำหรับผู้ร่วมทางร้อยละ 42 เป็นการเดินทางมากับเพื่อน และร้อยละ 16 เดินทางมากับครอบครัว ส่วนใหญ่มีจำนวนผู้ร่วมทาง 1-3 คน

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ร้อยละ)

จันทร์	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
วัตถุประสงค์ ของการท่องเที่ยว	1. ท่องเที่ยว/พักผ่อน	80.45	57.36	67.85	96.60	82.16	88.89
	2. ประชุม/อบรม/สัมมนา/ดูงาน	3.47	7.00	5.40	-	-	-
	3. ติดต่อธุรกิจ	5.20	6.80	6.07	0.43	10.78	5.95
	4. ปฏิบัติราชการ/ปฏิบัติงาน	1.86	0.72	1.24	0.43	0.37	0.40
	5. เยี่ยมญาติ/เพื่อน	4.21	21.01	13.38	0.85	3.35	2.18
	6. ชมนิทรรศการ/แสดงสินค้า	2.10	3.81	3.04	-	-	-
	7. ได้รับรางวัล	-	0.10	0.06	-	-	-
	8. ไหว้พระ ปฏิบัติธรรม	1.98	1.75	1.85	1.70	2.97	2.38
	9. อื่นๆ	0.74	1.44	1.12	-	0.37	0.20
		รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนจังหวัดที่ ท่องเที่ยว	1 จังหวัด	89.73	80.84	84.88	-	16.36	8.73
	2 จังหวัด	9.03	14.01	11.75	7.23	7.43	7.34
	3 จังหวัด	0.74	3.40	2.19	14.47	40.52	28.37
	4 จังหวัด	0.50	1.65	1.12	28.51	19.33	23.61
	5 จังหวัดขึ้นไป	-	0.10	0.06	49.79	16.36	31.94
		รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวนการเยี่ยม เยือน	จำนวน 1 ครั้ง	63.37	61.07	62.11	92.34	96.28	94.44
	จำนวน 2 ครั้ง	19.43	23.38	21.59	3.83	2.97	3.37
	จำนวน 3 ครั้ง	8.91	10.71	9.89	1.28	0.37	0.79
	จำนวน 4 ครั้ง	2.10	1.96	2.02	1.28	0.37	0.79
	จำนวน 5 ครั้งขึ้นไป	6.19	2.88	4.38	1.28	-	0.60
		รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ผู้ร่วมทาง	คนเดียว	9.78	7.83	8.71	2.13	10.04	6.35
	เพื่อนหรือแฟน	51.98	41.92	46.49	42.98	42.01	42.46
	ครอบครัว	17.33	22.14	19.96	19.57	13.38	16.27
	ญาติ	11.88	11.02	11.41	7.66	15.99	12.10
	กลุ่มที่ทำงานร่วมกัน	7.43	14.32	11.19	15.74	7.81	11.51
	อื่น ๆ	1.61	2.78	2.25	11.91	10.78	11.31
		รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของนักเดินทางชาวไทยและชาวต่างประเทศ (ต่อ)

จำนวนผู้ร่วมทาง	รายการ	คนไทย			ต่างประเทศ		
		นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม	นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	รวม
จำนวนผู้ร่วมทาง	จำนวน 1 คน	35.02	23.58	28.78	17.87	40.15	29.76
	จำนวน 2 คน	17.95	16.89	17.37	6.81	15.99	11.71
	จำนวน 3 คน	21.04	16.89	18.77	13.19	14.50	13.89
	จำนวน 4 คน	11.63	15.76	13.88	14.89	7.06	10.71
	จำนวน 5 คน	5.69	7.72	6.80	21.28	8.18	14.29
	จำนวน 6-10 คน	4.46	10.30	7.64	14.04	3.72	8.53
	จำนวนมากกว่า 10 คน	4.21	8.86	6.75	11.91	10.41	11.11
	รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

4. แรงจูงใจในการเดินทางและแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด

แรงจูงใจสำคัญที่ดึงดูดให้นักทัศนกรไทยมาจังหวัดจันทบุรี ได้แก่ เวลาในการเดินทาง สถานที่ท่องเที่ยว และระยะทาง ตามลำดับ

สำหรับนักท่องเที่ยวไทยนั้น แรงจูงใจสำคัญที่มาจังหวัดจันทบุรี คือ ระยะทาง เวลาในการเดินทาง และการมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ โดยปัจจัยทั้งสามสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมาจังหวัดจันทบุรีได้มากกว่าร้อยละ 66

ส่วนนักทัศนกรชาวต่างประเทศ ร้อยละ 35 ตอบว่ามาจังหวัดจันทบุรี เพราะมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ รองลงมาร้อยละ 34 ตอบว่าเพราะใช้เวลาในการเดินทางไม่มาก

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ แรงจูงใจที่สำคัญ ได้แก่ เวลาในการเดินทาง อาหารอร่อย และแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ โดยปัจจัยทั้งสามสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมาจังหวัดจันทบุรีมากกว่าร้อยละ 55

ตารางที่ 5 แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาจังหวัดจันทบุรี ในปี 2551

แรงจูงใจของการมาเที่ยว	นักท่องเที่ยว		นักท่องเที่ยว	
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
สถานที่ท่องเที่ยว	25.37	35.32	15.65	14.87
มีความปลอดภัย	1.11	0.43	0.51	0.00
อาหารอร่อย	1.73	0.00	3.30	15.99
ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	7.18	0.00	6.18	10.41
ช่วงเทศกาล	2.60	0.00	3.60	6.69
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว	0.25	1.70	2.99	2.23
สินค้าราคาถูก	3.59	10.21	5.25	3.35
ระยะทาง	23.27	17.02	18.23	14.13
เวลาในการเดินทาง	27.72	34.04	33.99	24.91
อื่นๆ	7.18	1.28	10.30	7.43
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้แก่ ชายหาด น้ำตก ถ้ำ แหล่งช้อปปิ้ง และวัด ตามลำดับ ส่วนชาวต่างประเทศ นิยมไปเที่ยว ชายหาด น้ำตก ถ้ำ อุทยานแห่งชาติ และแหล่งช้อปปิ้ง ตามลำดับ

ตารางที่ 6 สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	กลุ่มตัวอย่าง	
	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
วัด	15.70	10.56
พระราชวัง	0.00	0.00
แหล่งบันเทิงนันทนาการ	4.38	8.18
อุทยานแห่งชาติ	9.00	21.28
อุทยานประวัติศาสตร์	0.00	0.00
พิพิธภัณฑ์	3.47	5.05
ชายหาด น้ำตก ถ้ำ	49.60	35.80
แหล่งช้อปปิ้ง	17.31	18.43
สวนสัตว์ สวนสนุก	0.54	0.70
รวม	100.00	100.00

5. การประเมินคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่พักผ่อน

5.1 คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว

จังหวัดจันทบุรีจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีปัญหาตามแหล่งท่องเที่ยวไม่มาก สำหรับชาวไทย แหล่งท่องเที่ยวที่มีปัญหามากที่สุดในจังหวัดจันทบุรี คือ สวนสัตว์/สวนสนุก อุทยานแห่งชาติ แหล่งบันเทิงนันทนาการ พิพิธภัณฑ์ ชายหาด น้ำตก ถ้ำ วัด และแหล่งช้อปปิ้ง ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จะพบปัญหามาก คือ วัด แหล่งบันเทิงนันทนาการ แหล่งช้อปปิ้ง และพิพิธภัณฑ์ ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาจังหวัดจันทบุรีในปี 2551

แหล่งท่องเที่ยว		ร้อยละของผู้มีปัญหาในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
จันทบุรี	วัด	0.59	5.19
	พระราชวัง	0.00	0.00
	แหล่งบันเทิงนันทนาการ	1.13	3.93
	อุทยานแห่งชาติ	1.37	0.00
	อุทยานประวัติศาสตร์	0.00	0.00
	พิพิธภัณฑ์	1.07	0.30
	ชายหาด น้ำตก ถ้ำ	0.82	0.00
	แหล่งช้อปปิ้ง	0.43	0.66
	สวนสัตว์ สวนสนุก	6.70	0.00
	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	1,779	504

5.2 คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

คุณภาพการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดจันทบุรีอยู่ในเกณฑ์ดีมาก นักเดินทางชาวไทยที่มาจังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่คือร้อยละ 3.15 ของกลุ่มตัวอย่างตอบว่ามีปัญหา ด้านการใช้รถประจำทาง/ รถสองแถว ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้บริการ แท็กซี่ ร้อยละ 1.19 เป็นรถประจำทาง ร้อยละ 11.31 และเรือโดยสาร ร้อยละ 0.79

ตารางที่ 8 ปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะของนักเดินทางที่มาจังหวัดจันทบุรีในไตรมาสที่ 2/2551

ระบบขนส่งสาธารณะ		ร้อยละของผู้มีปัญหาในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
จันทบุรี	รถประจำทาง/รถสองแถว	3.15	11.31
	เรือโดยสาร	0.22	0.79
	รถแท็กซี่/รถสามล้อ/แท็กซี่	0.00	1.19
	รถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง	0.22	0.00
	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	1,779	504

5.3 คุณภาพการให้บริการสถานที่พักของจังหวัด

ในการประเมินการให้บริการของสถานที่พักแรมในจังหวัดจันทบุรี ทั้งในด้านของคุณภาพ ความสะอาด และสุขอนามัยอาหารของที่พักแรม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 72 74 และ 73 มีความพอใจในระดับปานกลาง ตามลำดับ ที่เหลือเป็นระดับดี โดยมีความไม่พึงพอใจร้อยละ 0.4 ในด้านสุขอนามัยอาหาร สำหรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศส่วนใหญ่จะมีความพึงพอใจในบริการของสถานที่พักในจังหวัดจันทบุรีระดับพอใช้ ร้อยละ 77 83 และ 88 ตามลำดับ และระดับดีในสัดส่วนร้อยละ 22 16 และ 11 ตามลำดับ โดยมีความไม่พึงพอใจในสุขอนามัยอาหารร้อยละ 1 และไม่พึงพอใจในคุณภาพและความสะอาดด้านละร้อยละ 0.45

ตารางที่ 9 การประเมินคุณภาพการให้บริการสถานที่พักของจังหวัดจันทบุรีในปี 2551

		นักท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
คุณภาพของที่พักแรม	แย่	0.00	0.45
	พอใช้	72.30	77.13
	ดี	27.70	22.42
	รวม	100.00	100.00
ความสะอาดของที่พักแรม	แย่	0.00	0.45
	พอใช้	73.82	82.96
	ดี	26.18	16.59
	รวม	100.00	100.00

ตารางที่ 9 การประเมินคุณภาพการให้บริการสถานที่พักของจังหวัดจันทบุรีในปี 2551 (ต่อ)

		นักท่องเที่ยว	
		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
สุขอนามัยของอาหารของที่พัก แรม	แย่	0.42	0.90
	พอใช้	73.41	87.89
	ดี	26.18	11.21
	รวม	100.00	100.00

5.4 ข้อคิดเห็นของนักเดินทางด้านบริการของจังหวัด

ผลการสำรวจข้อคิดเห็นจากนักวิจัยภาคสนาม ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดด้วยแบบสอบถาม พอสรุปประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวจังหวัดจันทบุรีได้ดังนี้

- ความสว่างในสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่ง หรือตามถนนมีไม่เพียงพอ และวัยรุ่นบางกลุ่มมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม
- ที่พัก ร้านอาหาร ไม่เพียงพอกับความต้องการ โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลวันหยุด
- การเมืองกับปัญหาเศรษฐกิจส่งผลทำให้นักท่องเที่ยวลดน้อยลงจากปีที่ผ่านมา
- มีปัญหาความไม่ซื่อสัตย์ของผู้ให้บริการ และการเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในบางแหล่งท่องเที่ยว

6. โครงสร้างการใช้จ่าย

6.1 ค่าใช้จ่ายของคนไทยที่จัดการเดินทางเอง

นักเดินทางคนไทยที่จัดการเดินทางเอง ถ้าไม่ค้างคืนจะมีค่าใช้จ่ายในระหว่างท่องเที่ยวที่จังหวัดจันทบุรีเฉลี่ย 2,229 บาทต่อคนต่อวัน ค่าใช้จ่ายหลักมี 4 รายการ คือ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (20%) อาหารและเครื่องดื่ม (43%) ค่าพาหนะภายในจังหวัด (32%) และค่าใช้จ่ายอื่นๆ (2%)

สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีการค้างคืนในจังหวัดจันทบุรี ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันจะอยู่ที่ 1,353 บาท ค่าใช้จ่ายหลักได้แก่ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (21%) อาหารและเครื่องดื่ม (29%) ค่าที่พักภายในจังหวัด (13%) ค่าพาหนะเดินทางภายในจังหวัด (27%)

6.2 ค่าใช้จ่ายของคนไทยที่มากับบริษัทนำเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ค้างคืนที่จันทบุรี จะมีค่าใช้จ่ายในระหว่างท่องเที่ยวที่จังหวัดจันทบุรีเฉลี่ย 2,502 บาทต่อคนต่อวัน ค่าใช้จ่ายหลักมี 4 รายการ คือ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (27%) อาหารและเครื่องดื่ม (22%) ค่าพาหนะภายในจังหวัด (21%) และค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง (7%)

ส่วนนักท่องเที่ยวจะมี ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยคนละ 1,686 บาทต่อวัน โดยมีค่าใช้จ่ายหลักได้แก่ ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (33%) ค่าที่พัก (25%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (20%) และ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (12%)

6.3 ค่าใช้จ่ายของชาวต่างประเทศที่จัดการเดินทางเอง

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันจะอยู่ที่ 2,125 บาทรายการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืนมี 4 รายการหลัก ได้แก่ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (29%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (31%) ค่าพาหนะภายในจังหวัด (29%) และค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง (8%)

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีการค้างคืนในจังหวัดจันทบุรี ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันจะอยู่ที่ 2,917 บาท ค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (15%) อาหารและเครื่องดื่ม (20%) ค่าที่พักภายในจังหวัด (31%) และ ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (19%)

6.4 ค่าใช้จ่ายของชาวต่างประเทศที่มากับทัวร์

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อวันจะอยู่ที่ 1,594 บาทต่อคนต่อวัน รายการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่ค้างคืนมี 4 รายการหลัก ได้แก่ ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (21%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (10%) ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด (16%) และค่าที่พัก (22%)

ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคน 1,767 บาท โดยมีค่าใช้จ่ายหลัก คือ ค่าพาหนะเดินทาง (1%) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (2%) ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก (28%) และค่าใช้จ่ายอื่นๆ (69%)

ตารางที่ 10 แสดงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของนักท่องเที่ยว นักทัศนจร จำแนกตามหมวดค่าใช้จ่ายต่างๆ ในปี 2551

ค่าใช้จ่ายในจังหวัดจันทบุรี	จัดการเดินทางเอง(ร้อยละ)				จัดการเดินทางกับบริษัทนำเที่ยว(ร้อยละ)			
	นักทัศนจร		นักท่องเที่ยว		นักทัศนจร		นักท่องเที่ยว	
	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ	ไทย	ต่างประเทศ
1. ค่าเสื้อผ้า อุปกรณ์การเดินทาง	0.62	2.22	1.83	0.65	5.60	0.00	3.49	0.00
2. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	32.23	28.55	26.63	19.15	21.42	1.31	33.40	15.95
3. ค่าที่พัก	0.00	0.00	12.79	31.37	0.00	0.00	25.05	21.73
4. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	43.45	31.33	29.21	19.80	22.38	1.74	20.45	9.59
5. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	19.87	28.93	21.04	15.49	27.18	28.40	11.86	21.46
6. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	1.60	7.74	1.46	7.83	7.19	0.00	1.30	1.32
7. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	0.72	1.23	0.57	1.35	8.23	0.00	1.59	1.32
8. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	1.52	0.00	6.46	4.36	7.99	68.55	2.86	28.62
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน	2,229.12	2,124.69	1,352.73	2,916.56	2,502.00	1,767.31	1,685.63	1,593.79
ระยะพำนักเฉลี่ย(วัน)			2.80	4.69			3.17	3.79

7. ระยะเวลาในการพำนัก

ผู้ที่จัดการเดินทางเองและค้างคืน มักใช้เวลาพำนักที่จันทบุรีเฉลี่ย 2.80 วันสำหรับชาวไทย และ 4.69 วันสำหรับชาวต่างประเทศ ส่วนผู้ที่เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว โดยเฉลี่ยชาวต่างประเทศใช้เวลาพำนัก 3.17 วัน และ 3.17 วันสำหรับคนไทย

8. โอกาสที่จะกลับมาเยือนจังหวัดจันทบุรี

ผู้เดินทางทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเดินทางมาเยือนจันทบุรี โดยมีร้อยละ 97.1 ของนักท่องเที่ยวชาวไทย และร้อยละ 59.1 ของชาวต่างชาติที่กลับมาเยือนจังหวัดนี้อีกภายใน 3 ปี

จังหวัดท่องเที่ยว	ชาวไทย			ชาวต่างชาติ		
	มา	ไม่มา	จำนวนตัวอย่าง	มา	ไม่มา	จำนวนตัวอย่าง
จันทบุรี	97.13	2.87	1,779	59.13	40.87	504

.....